

Міністерство освіти і науки України
Університет митної справи та фінансів
Факультет інноваційних технологій

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
за освітньо-професійною програмою «Туризм»
на тему «Сучасний стан міжнародного туризму в Чилі»

Виконала: здобувач IV курсу,
спеціальності 242 «Туризм»
Гостроух Р.Р.

Керівник:
к.геогр.н, доц.
Горожанкіна Н.А.

АНОТАЦІЯ

Гостроух Р.Р. Сучасний стан міжнародного туризму в Чилі. Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю 242 Туризм. – Університет митної справи та фінансів, Дніпро.

Мета роботи: дослідження сучасного стану міжнародного туризму в Чилі, визначення проблем розвитку, основних тенденцій та перспектив розвитку цієї галузі.

Об'єктом дослідження є міжнародний туризм в Чилі.

Предметом дослідження є особливості, тенденції та перспективи розвитку міжнародного туризму в Чилі.

Методи дослідження: аналіз літературних джерел, аналіз праць науковців, статистичний аналіз та створення туристичного маршруту.

Одержані висновки та їх новизна. Встановлено, що міжнародний туризм, це складний та різноманітний процес. Його складниками є економічні, соціальні, культурні та політичні процеси на міжнародному рівні. Виявлено необхідність у розвитку міжнародного туризму для економічного зростання країн, їхнього розвитку інфраструктури та міжкультурного діалогу. Встановлено фактори впливу на міжнародний туризм. Розглянуто роботи науковців, що зробили внесок у дослідження туризму на міжнародній арені. Виявлено туристичні ресурси Чилі, її туристичний ринок та статистику відвідувань. Встановлено, що туристичне співробітництво між Україною та Чилі є значним, адже це сприяє зростанню туристичної обізнаності, підвищує конкурентоспроможність національного туроператору та сприяє інтеграції у світовий туристичний простір. Розроблено туристичний продукт: комплексний тур «Унікальна подорож до Чилі. Від пустелі до винних скарбів».

Практичне значення отриманих результатів полягає в наступному: створення конкретних рекомендацій та стратегій для покращення міжнародного туризму в Чилі, а також створення конкурентоспроможного туристичного продукту «Унікальна подорож до Чилі. Від пустелі до винних скарбів», яким можуть скористатися туристичні компанії для залучення туристів до Чилі. Результати дослідження можуть використовувати туристичні компанії та місцеві органи влади, організації громадянського суспільства та інші зацікавлені сторони для покращення умов та розвитку міжнародного туризму в Чилі.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків; містить 59 сторінок тексту, 11 рисунків, 24 таблиці, 1 додаток. Список джерел включає 42 найменування.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: МІЖНАРОДНИЙ ТУРИЗМ, ТУРИЗМ У ЧИЛІ, СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ТУРИСТИЧНИЙ РИНОК, ТУРИСТИЧНИЙ ПРОДУКТ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.

SUMMARY

Hostroukh R.R. Current state of international tourism in Chile. Qualification work for the degree of higher education "bachelor" in the specialty 242 Tourism. – University of Customs and Finance, Dnipro.

Purpose of the work: to study the current state of international tourism in Chile, to identify development problems, main trends and prospects for the development of this industry.

The object of the study is international tourism in Chile.

The subject of the study is the features, trends and prospects for the development of international tourism in Chile.

Research methods: analysis of literary sources, analysis of the works of scientists, statistical analysis, and creation of a tourist route.

The conclusions obtained and their novelty. It has been established that international tourism is a complex and diverse process. Its components are economic, social, cultural and political processes at the international level. The need for the development of international tourism for the economic growth of countries, their infrastructure development and intercultural dialogue has been identified. Factors influencing international tourism have been identified. The works of scientists who have contributed to the study of tourism in the international arena have been considered. The tourism resources of Chile, its tourism market and statistics of visits have been identified. It has been established that tourism cooperation between Ukraine and Chile is significant, as it contributes to the growth of tourism awareness, increases the competitiveness of the national tour operator and promotes integration into the global tourism space. A tourism product has been developed: a comprehensive tour "A Unique Journey to Chile. From the Desert to Wine Treasures".

The practical significance of the results obtained is as follows: the creation of specific recommendations and strategies for improving international tourism in Chile, as well as the creation of a competitive tourism product "A Unique Journey to Chile. From Desert to Wine Treasures", which can be used by tourism companies to attract tourists to Chile. The results of the study can be used by tourism companies and local authorities, civil society organizations and other stakeholders to improve the conditions and development of international tourism in Chile.

Structure of the work. The qualification work consists of an introduction, 3 chapters, conclusions; contains 59 pages of text, 11 figures, 24 tables, 1 appendix. The list of sources includes 42 items.

KEYWORDS: INTERNATIONAL TOURISM, TOURISM IN CHILE, CURRENT TRENDS, TOURISM MARKET, TOURISM PRODUCT, DEVELOPMENT PROSPECTS.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	7
1.1 Міжнародний туризм: поняття, структура, види, методи дослідження.....	7
1.2 Чинники впливу на міжнародний туризм	13
1.3 Огляд сучасних досліджень міжнародного туризму.....	16
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1.....	19
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В ЧИЛІ.....	20
2.1 Характеристика туристичних ресурсів Чилі.....	20
2.2 Види туризму в Чилі	24
2.3 Аналіз динаміки та структури туристських потоків до Чилі	29
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2.....	34
РОЗДІЛ 3 ІННОВАЦІЙНИЙ АВТОРСЬКИЙ ТУРИСТИЧНИЙ МАРШРУТ ДО ЧИЛІ ДЛЯ ВІДВІДУВАЧІВ З УКРАЇНИ.....	35
3.1 Чилі на туристичному ринку України.....	35
3.2 Розробка туристичного продукту «Комплексний тур: унікальна подорож до Чилі. Від пустелі до винних скарбів» для туристів з України	39
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3.....	45
ВИСНОВКИ.....	46
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	49
ДОДАТКИ.....	52

ВСТУП

Актуальність теми. Туризм у Чилі це одна з найдинамічніших галузей економіки, яка показує стабільність у зростанні прибутків. Цей процес сприяє створенню нових робочих місць, а також розвитку туристичної інфраструктури. У той же час країна має унікальні природні та культурні ресурси. Розташування Чилі знаходиться вздовж узбережжя Південної Америки і охоплює різні кліматичні зони та ландшафти: від пустелі Атакама, що є найсухішою у світі, до Патагонії. Від національних парків до об'єктів національної спадщини ЮНЕСКО. У Чилі розвинений винний туризм. Долини Касабланка та Майпо дуже манять відвідувачів з усіх куточків світу. Такі передумови є достатньою підставою для розвитку конкурентоспроможності на міжнародному ринку туризму.

Однак актуальність теми полягає в тому, щоб спрогнозувати дії ефективних стратегій сталого розвитку туризму для збереження природного середовища та культурної спадщини країни, а також отримати економічну вигоду в найдовший термін перспективи розвитку на міжнародному ринку туризму в Чилі.

Наукові праці провідних вчених присвячені дослідженню міжнародного туризму на туристичних ринках Чилі та України, а саме: І.Черніна, О.Безносьок, В.Зінченко, А.Карпусь, Д.Тюріна. Роботи цих науковців направлені на дослідження проблем та тенденцій розвитку туристичної галузі на міжнародному рівні у сучасному світі.

Метою даної кваліфікаційної роботи дослідження сучасного стану міжнародного туризму в Чилі, визначення основних тенденцій, проблем та перспектив його розвитку.

Для досягнення цієї мети в роботі визначені та вирішені наступні завдання:

- провести огляд міжнародного туризму з урахуванням основних понять, структури, видів та методів дослідження;

- провести аналіз чинників впливу на міжнародний туризм;
- провести огляд сучасних досліджень міжнародного туризму;
- охарактеризувати туристичні ресурси Чилі;
- розглянути види туризму в Чилі;
- проаналізувати динаміку та структуру туристських потоків до Чилі;
- дослідити Чилі на туристичному ринку України;
- провести розробку туристичного продукту «Комплексний тур: унікальна подорож до Чилі. Від пустелі до винних скарбів» для туристів з України.

Об'єктом дослідження є міжнародний туризм у Чилі.

Предметом дослідження є особливості, тенденції і перспективи сучасного стану та перспективи розвитку міжнародного туризму в Чилі.

Методи дослідження. У процесі дослідження були використані такі методи: аналіз літературних джерел, аналіз робіт науковців, статистичний аналіз, а також практичне моделювання туристичного маршруту.

Інформаційною базою дослідження стали науково–практичні дослідження вітчизняних авторів, періодичні видання, навчальні посібники, монографії, наукові праці вчених у предметній сфері, ресурси інформаційної мережі Інтернет, результати власних досліджень.

Практичне значення отриманих результатів полягає в наступному: розроблена концепція комплексного туру «Унікальна подорож до Чилі. Від пустелі до винних скарбів» може бути впроваджена в реальну туристичну практику, сприяючи розвитку міжнародного туризму в Україні та в Чилі.

Апробація результатів дослідження. Результати досліджень доповідались авторкою роботи на міжнародній науково-практичній конференції.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків; містить 59 сторінок тексту, 11 рисунків, 24 таблиці. Список джерел включає 42 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ

1.1 Міжнародний туризм: поняття, структура, види, методи дослідження

UNWTO – всесвітня туристична організація пояснює міжнародний туризм як відвідування та перебування в країнах, поза звичайним місцем проживання, протягом періоду не більше одного року поспіль для відпочинку, бізнесу чи інших цілей, але без отримання доходу в країні для тимчасового проживання. Статус тимчасового перебування, безробіття та мобільність є основними характеристиками міжнародних туристів [23].

Структура міжнародного туризму є багаторівневою системою, що включає різноманітні елементи. Під час взаємодії вони забезпечують ефективне функціонування сфери на світовому ринку. На рисунку 1.1 зазначені основні структурні компоненти міжнародного туризму [17].

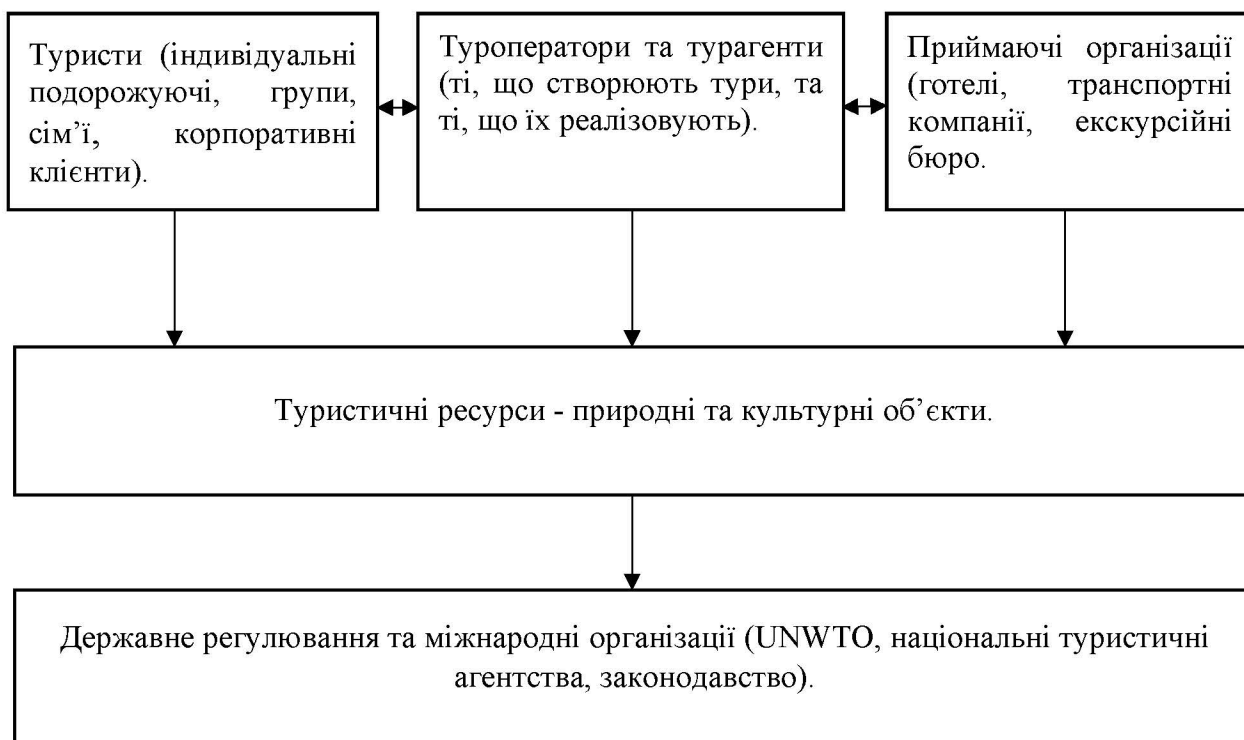

Рисунок 1.1 – Суб'єкти міжнародного туризму

Джерело: складено автором на основі [17]

Окрім суб'єктів у туризмі є також і об'єкти (табл.1.1) [3].

Таблиця 1.1 – Об'єкти міжнародного туризму та їхні приклади

Об'єкти туризму	Приклади
Природні ресурси	Гори, озера, моря, національні парки, заповідники, ліси.
Соціальна та економічна інфраструктура	Готелі, заклади харчування, медичні центри, транспорт та ін.
Історико-культурна спадщина	Музеї, різні архітектурні пам'ятки, цікаві історичні місця, театри.

Джерело: складено автором на основі [3]

Діяльність у сфері міжнародного туризму поділяється на:

- організацію та продаж туристичних турів;
- транспортне обслуговування;
- бронювання та розміщення;
- екскурсійне та інформаційне обслуговування;
- страхування туристів;
- супровід гіда та перекладацькі послуги (табл.1.2) [21].

Таблиця 1.2 – Характеристика процесів у сфері туризму

№	Діяльність	Опис
1	Організація та продаж турів	Це основна функція, під час якої йде створення туристичних продуктів, для них встановлюється ціна, а потім йде продаж турів.
2	Транспортне обслуговування	Включає організацію перевезень туриста (авіаційні перельоти, залізничний транспорт, автобусні екскурсії та ін.) в місця призначення та назад.
3	Бронювання та розміщення	Забезпечення проживання туриста в готелях, пансіонатах, кемпінгах та інших місцях відпочинку.
4	Екскурсійне та інформаційне обслуговування	Організація екскурсій, відвідування історичних об'єктів та культурної спадщини, розваг у парках та інших місцях відпочинку. Надання допомоги з візовими питаннями, інформацією про транспорт.
5	Страхування туристів	Страхування під час подорожі.
6	Супровід гіда та перекладацькі послуги	Супровід під час відвідування музеїв, театрів, концертів та інших заходів.

Джерело: складено автором на основі [21]

Міжнародний туризм класифікують за різними критеріями, щоб враховувати різноманітність цілей, форм і методів організації подорожей. Види туризму та їх приклад наведені у таблиці 1.3 [21].

Таблиця 1.3 – Види туризму

Види туризму	Характеристика
Рекреаційний	Відпочинок на курортах, пляжний туризм.
Культурно-пізнавальний	Відвідування музеїв, історичних пам'яток.
Діловий	Конференції, виставки, бізнес-зустрічі.
Освітній	Навчання, мовні курси, стажування.
Спортивний	Участь у змаганнях, тренування.
Релігійний	Паломництво, релігійні фестивалі.
Екстремальний	Альпінізм, дайвінг, сафарі.

Джерело: складено автором на основі [21]

Щодо економічної складової, до неї відносяться валютні надходження від іноземних туристів, інвестиції у розвиток туристичної інфраструктури, податки, розвиток суміжних галузей (будівництво, транспорт, торгівля, харчування) [4].

Правове забезпечення:

- міжнародні угоди та конвенції;
- візова політика та міграційне законодавство;
- стандарти безпеки та якості туристичних послуг;
- правила перетину державних кордонів [34].

Міжнародний туризм поділяється на 3 види: транзитний, виїзний, а також в'їзний [17].

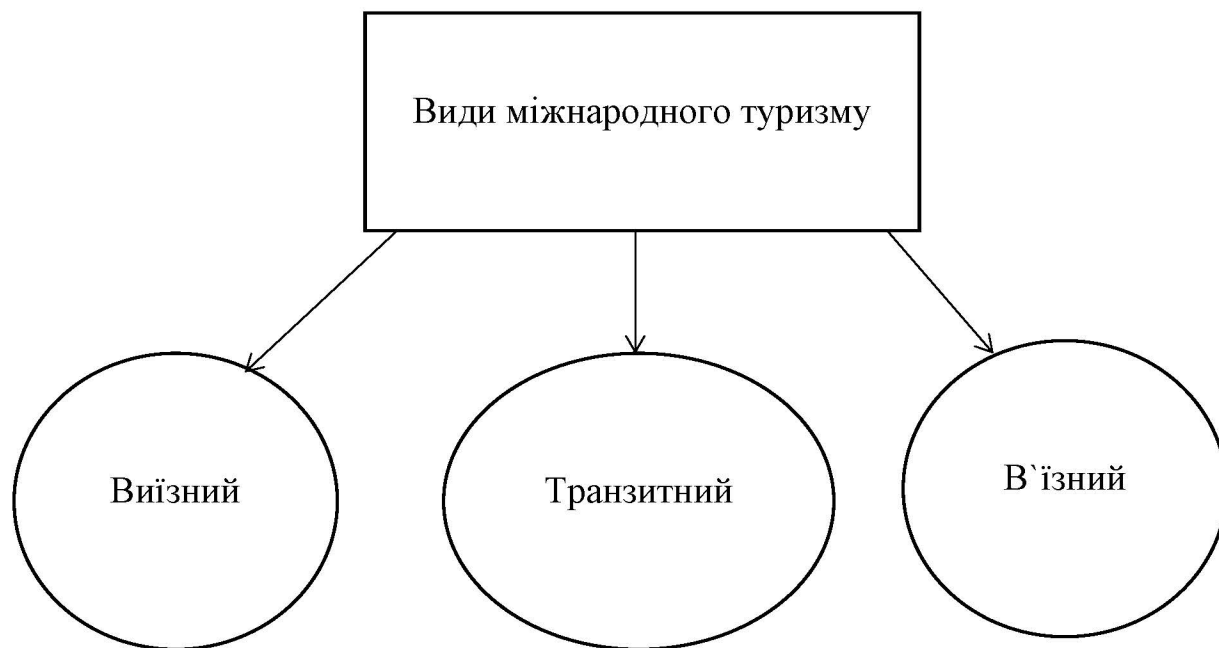

Рисунок 1.2 – Види міжнародного туризму

Джерело: складено автором на основі [17]

Транзитний туризм, це, коли туристи перебувають в іншій країні транзитом, не залишаючись там надовго. Наприклад, громадянин США летить до Європи через Україну, але не планує надовго затримуватись в Україні.

Виїзний туризм це, коли громадяни певної країни подорожують за кордон. Наприклад, українська родина вирішила поїхати відпочивати до Іспанії.

В'їзний туризм – прийом іноземних туристів. Для прикладу, італійська родина приїхала на відпочинок до Одеси.

Також міжнародний туризм розрізняється класифікацією за різними ознаками, яка використовується у туризмознавстві та туристичному бізнесі для систематизації видів туристичної діяльності. Туризм розрізняють за формою організації, за способом переміщення та за тривалістю перебування (табл.1.4) [20].

Таблиця 1.4 – Класифікація туризму за різними ознаками

За організаційною формою	
Організований туризм	Подорожі, що організовані туроператорами або туристичними агентствами.
Самостійний туризм	Це індивідуальні подорожі, які організовані без посередників.
За способом пересування	
Авіаційний туризм	Основний вид для міжнародного туризму, особливо при подорожах на великі відстані. Це швидкий та зручний спосіб пересування для міжконтинентальних поїздок. До недоліків можна віднести високу вартість.
Автомобільний туризм	Це найпоширеніший вид внутрішніх та міжнародних подорожей. Переваги: гнучкість маршруту, легкий доступ.
Залізничний туризм	Він корисний для довгих маршрутів і часто використовується у великих містах. Він має високу місткість, комфорт та стабільний графік.
Морський туризм	Цей вид застосовується переважно для круїзного туризму, також у прибережних або острівних регіонах.
За тривалістю перебування	
Короткостроковий	До 1 місяця.
Середньостроковий	Від 1 до 6 місяців.
Довгостроковий	Від 6 до 12 місяців.
За складом учасників	Індивідуальний, сімейний, груповий, корпоративний туризм.
За напрямком руху	Виїзний, в'їзний, транзитний туризм.
За віковою ознакою	Дитячий, молодіжний, туризм для людей похилого віку.

Джерело: складено автором на основі [20]

Крім того, сучасний міжнародний туризм характеризується створенням нових видів, таких як екологічний туризм, сільський, гастрономічний, медичний, подієвий туризм, що відображає динаміку розвитку туристичних потреб та інтересів. Дослідження міжнародного туризму є складним

багаторівневим процесом, що вимагає використання різноманітних методів та підходів (табл.1.5) [20].

Таблиця 1.5 – Методи та підходи у дослідженні міжнародного туризму

Загальнонаукові методи	
Аналіз і синтез	Розбір об'єкта дослідження на складові частини та їх подальше об'єднання для цілісного розуміння.
Індукція і дедукція	Рух від окремих фактів до загальних висновків і навпаки.
Порівняння, узагальнення, абстрагування	Порівняння різних явищ, відділення суттєвого від несуттєвого та формування загальних закономірностей.
Моделювання	Створення моделей туристичних потоків, ринкової кон'юнктури.
Конкретно-наукові методи	
Статистичний аналіз	Збір, обробка та аналіз статистичних даних щодо туристичних потоків, доходів, структури ринку.
Соціологічні методи	Анкетування, інтерв'ювання, опитування туристів і працівників галузі.
Географічний аналіз	Вивчення географічного положення та розташування туристичних ресурсів і транспорту, доступність та проживання.
Міждисциплінарні методи	
Економічний аналіз	Оцінка впливу туризму на ВВП, зайнятість, інвестиції.
Правовий аналіз	Дослідження нормативно-правової бази, міжнародних угод, візового режиму.
Культурологічний аналіз	Вивчення впливу туризму на збереження та популяризацію культурної спадщини.
Етапи дослідження:	
Підготовчий	Визначення проблеми, постановка мети, вибір методів, формування гіпотез;
Пошуковий	Збір первинної та вторинної інформації з офіційних джерел (ЮНВТО, національні агентства). Статистичні послуги та звіти туристичних організацій.
Аналітичний	Обробка, аналіз і інтерпретація даних, побудова моделей, визначення тенденцій.
Підсумковий	Формулювання висновків, розробка рекомендацій для практики, прогнозування розвитку галузі.

Джерело: складено автором на основі [20]

Сучасні дослідження міжнародного туризму використовують інформаційні технології, геоінформаційні системи ГІС, методи «big data». При цьому підвищується точність аналізу, виявляються нові закономірності і тенденція розвитку ринку, оперативність під час прийняття рішень.

Особливу увагу в методиці дослідження міжнародного туризму приділяють аналізу туристичних потоків, оцінці конкурентоспроможності національних туристичних продуктів, вивченню впливу глобальних викликів (економічні кризи, пандемії, політична нестабільність) на динаміку розвитку галузі [20].

Отже, міжнародний туризм – важлива галузь світової економіки, що поєднує соціальні, економічні, політичні та культурні аспекти. Його структура охоплює суб'єкти, об'єкти та комплексну систему діяльностей, що включає організацію турів, страхування, транспортне та екскурсійне обслуговування тощо.

Виявлено, що міжнародний туризм розділяється на 3 види. Сучасні дослідження цієї сфери здійснюються завдяки різним методам: статистичний аналіз, методи «big data» та ГІС.

1.2 Чинники впливу на міжнародний туризм

Міжнародний туризм є складним соціально-економічним явищем, розвиток якого визначається великою кількістю внутрішніх та зовнішніх чинників. Наукові дослідження виділяють основні групи факторів, які суттєво впливають на динаміку туристичних потоків, структуру туристичного ринку та економічний ефект від туристичної діяльності. Дивлячись на це, чинники впливу на міжнародний туризм можна класифікувати на: політичні, економічні, соціально-демографічні та науково-технічні (рис.1.3) [17].

Політична стабільність держави – це фундаментальний фактор, який визначає привабливість її туристичного ринку. Відсутність конфліктів, терористичних загроз, сприятливі зовнішньополітичні умови створюють безпечне середовище для подорожуючих. Якщо ж навпаки, то політичні перевороти, збройні конфлікти, теракти, інші форми нестабільності різко зменшують туристичний потік, призводять до втрат валютних надходжень та погіршення іміджу держави на світовій арені [32].

Важливою складовою політичного чинника є також візова політика та умови перетину державного кордону. Спрощення візових процедур, безвізові режими та розвиток транскордонної інфраструктури стимулюють зростання міжнародного туризму, тоді як жорсткі обмеження і складні бюрократичні процедури стримують подорожі [42].

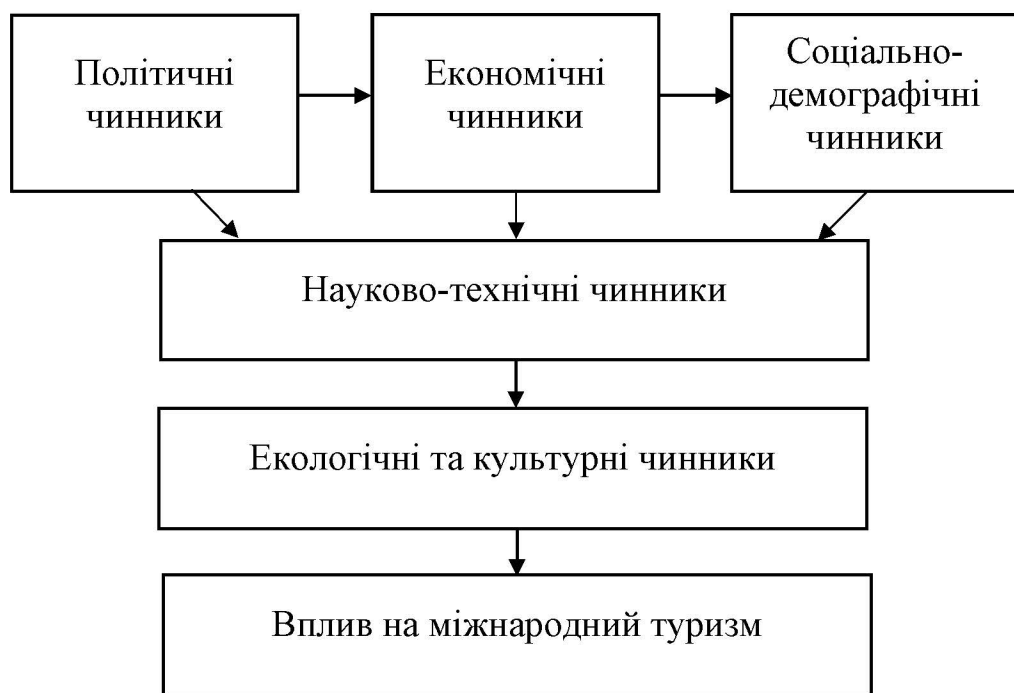

Рисунок 1.3 – Чинники впливу на міжнародний туризм

Джерело: складено автором на основі [17]

Економічний розвиток країн, рівень доходів населення, обмінний курс, вартість та доступність туристичних послуг – все це основні економічні фактори, що впливають на міжнародний туризм. Зростання рівня життя

населення та збільшення вільних коштів і часу, витраченого на розваги, стимулюють попит на туристичні послуги [4].

Цінова конкурентоспроможність туристичних продуктів, що включає вартість проживання, транспорту, харчування, екскурсій та інших послуг, є вирішальним фактором при виборі місця подорожі.

Культурні та соціальні особливості, традиції, менталітет також визначають попит на туристичні продукти та впливають на формування туристичних маршрутів. Зростає інтерес до екологічного, культурного, гастрономічного туризму, що пов'язано з пошуком нових вражень і досвіду. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій, удосконалення транспортної інфраструктури, зокрема авіаційного сполучення, є потужними драйверами міжнародного туризму. Застосування цифрових технологій у бронюванні, маркетингу, обслуговуванні туристів значно підвищує ефективність галузі (табл.1.6) [42].

Таблиця 1.6 – Чинники впливу на міжнародний туризм

Категорія чинників	Приклади факторів
Політичні	Стабільність політичної ситуації, законодавство, міжнародні договори та ін.
Економічні	Рівень доходів населення, економічне зростання, ціни на туристичні послуги, валютні курси.
Соціально-культурні	Демографічні зміни, культурна спадщина, соціальні тенденції, освітній рівень.
Географічні	Кліматичні умови, природні ресурси, транспортна доступність, географічне положення.
Технічні та інноваційні	Розвиток інформаційних технологій, транспортні інфраструктури, онлайн-сервіси.
Екологічні	Стан навколишнього середовища.

Джерело: складено автором на основі [17]

Окрім позитивних факторів, існують і негативні, які можуть стримувати розвиток міжнародного туризму. Це, зокрема, політичні кризи, терористичні загрози, пандемії, природні катастрофи, екологічні проблеми.

Вони не лише знижують туристичні потоки, а й можуть завдати довгострокової шкоди репутації країни [12].

Отже, міжнародний туризм – це явище, яке має великий вплив у контексті політичної стабільності, економічного розвитку країни, соціальних та культурних особливостей, а також новітніх технологій. Основними критеріями туристичної привабливості країни, що визначають її конкурентоспроможність, є рівень безпеки, доступність транспорту, сприятливе навколишнє середовище. Повені, землетруси чи інші надзвичайні ситуації можуть лише уповільнити розвиток туристичного ринку, тому все, що потрібно, це вміння адаптуватися до змін навколишнього середовища.

1.3 Огляд сучасних досліджень міжнародного туризму

Відомими є роботи І.Черніної [32], що підкреслюють соціально-економічний вплив туристичної галузі на розвиток регіонів України, а також дослідження О.Безносок [32], які висвітлюють організаційно-економічні засади розвитку туристично-оздоровчих комплексів. Л.Побоченко [32] у своїй дисертації розглядає міжнародний туризм у розумінні сталого розвитку, звертаючи увагу на теоретико-методологічних засадах і регулятивних механізмах галузі в умовах глобалізації. Ці роботи формують фундамент для розуміння комплексності і багатогранності міжнародного туризму, як наукової проблеми [17,40].

Друга група – монографічні дослідження, у яких розглядаються глобалізаційні, євроінтеграційні та суспільно-географічні аспекти міжнародного туризму.

Так, В.Зінченко аналізує історичні особливості молодіжного туризму в Україні, а А.Капрусь досліджує еволюцію діяльності UNWTO в умовах глобалізаційних процесів. Дослідження Д. Тюріної присвячене впливу пандемії COVID-19 на міжнародний туризм та перспективам його

відновлення. Ці роботи висвітлюють сучасні виклики і тенденції розвитку галузі на глобальному рівні [18,40].

Третя група – статті у наукових періодичних виданнях, які описують підходи до визначення поняття «міжнародний туризм», аналізують його структуру, особливості та сучасні тенденції розвитку. У цих публікаціях розглядаються питання економічної ефективності туризму, його ролі у формуванні світового ринку туристичних послуг, а також впливу соціально-демографічних і технологічних чинників на туристичні потоки [21].

Четверта група включає навчальні посібники, підручники, що пропонують теоретичний, методичний та практичний матеріал для організації і розвитку світового туризму. Вони є важливим ресурсом для підготовки фахівців і формування освітньої бази у сфері туризму [18].

Важливий внесок у розробку теоретичних засад міжнародного туризму зробили також зарубіжні науковці, серед яких слід відзначити роботи В. Квартальнова, Ф.Котлера та інших, які сформували базові концепції маркетингу і менеджменту у сфері міжнародного туризму [32].

Загалом, науковий дискурс щодо міжнародного туризму характеризується міждисциплінарністю, поєднанням економічних, соціологічних, географічних, культурологічних та управлінських підходів. Це дозволяє всебічно оцінювати феномен міжнародного туризму, його роль у глобальній економіці та суспільстві, а також розробляти ефективні стратегії розвитку галузі [12].

Найважливішим напрямком туристичної галузі Чилі є винний туризм, що є предметом вивчення науковців. Мова про роботи іноземних та локальних вчених, серед яких М.Бут, С. Фокін, В.Кучеренко та ін., які підкреслюють, що на чилійському винному туризмі лежить гармонізація законодавства, що, в свою чергу, дозволяє країні утримувати лідерські позиції у світі (табл.1.7) [17].

Таблиця 1.7 – Групи наукових праць з міжнародного туризму

Група	Тематика	Приклади авторів
Дисертаційні роботи	Культурологічні, економічні та педагогічні аспекти міжнародного туризму	К. Антонюк, Г. Ворошилова, Л. Побоченко.
Монографічні дослідження	Глобалізаційні, суспільно-географічні аспекти, євроінтеграційні.	В. Зінченко, О. Капрусь, Д. Тюріна.
Публікації у наукових журналах	Підходи до визначення поняття, структура, сучасні тенденції розвитку	Різні науковці, періодичні видання.

Джерело: складено автором на основі [17,21,32,40]

Таблиця 1.8 – Методи дослідження міжнародного туризму

Метод	Опис
Аналіз літератури	Систематичний огляд наукових робіт для виявлення проблематики.
Опитування та анкетування	Збір даних про мотивації та потреби туристів.
Спостереження	Вивчення поведінки туристів у природних умовах.
Інтерв'ю	Бесіди з експертами та фахівцями галузі.
Аналіз статистичних даних	Обробка даних про продажі, бронювання, потоки туристів.
Графічні методи	Візуалізація даних.

Джерело: складено автором на основі [18,21]

Таблиця 1.9 – Етапи дослідження міжнародного туризму

Підготовчий етап:	Постановка даної проблеми. Визначення цілей та завдань. Розробка точного плану. Вибір різних методів дослідження.
Пошуковий етап:	Пошук теорії. Дослідження даних по статистиці. Накопичення та аналіз зібраної інформації.
Аналітично-підсумковий етап:	Аналіз даних, що отримали. Висновки. Демонстрація результатів.

Джерело: складено автором на основі [18]

Отже, світові та місцеві вчені досліджують різні способи аналізу туристичної галузі, використовуючи міждисциплінарні методи. Таким чином, праці вітчизняних та зарубіжних авторів можуть бути використані як наукова основа для розуміння принципів, викликів та перспектив для розвитку міжнародного туризму у світі.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

За результатами першого розділу отримано наступні висновки.

1. Доведено, що міжнародний туризм – важлива галузь світової економіки, що поєднує соціальні, економічні, політичні та культурні аспекти. Його структура охоплює суб'єкти, об'єкти та комплексну систему діяльностей, що включає організацію турів, страхування, транспортне та екскурсійне обслуговування тощо. Виявлено, що міжнародний туризм розділяється на 3 види. Сучасні дослідження цієї сфери здійснюються завдяки різним методам: статистичній аналіз, методи «big data» та ГІС.

2. Досліджено, що міжнародний туризм – це явище, яке має великий вплив у контексті політичної стабільності, економічного розвитку країни, соціальних та культурних особливостей, а також новітніх технологій. Основними критеріями туристичної привабливості країни, що визначають її конкурентоспроможність, є рівень безпеки, доступність транспорту, сприятливе навколишнє середовище. Повені, землетруси чи інші надзвичайні ситуації можуть лише уповільнити розвиток туристичного ринку, тому все, що потрібно, це вміння адаптуватися до змін навколишнього середовища.

3. Визначено, що світові та місцеві вчені досліджують різні способи аналізу туристичної галузі, використовуючи міждисциплінарні методи. Таким чином, праці вітчизняних та зарубіжних авторів можуть бути використані як наукова основа для розуміння принципів, викликів та перспектив для розвитку міжнародного туризму у світі.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В ЧИЛІ

2.1 Характеристика туристичних ресурсів Чилі

Чилі – одна з найцікавіших країн у туристичній галузі Південної Америки, що поєднує в собі унікальні ландшафти, багату культурну спадщину та сучасну туристичну інфраструктуру [38].

Культурна спадщина Чилі є результатом поєднання впливів корінних народів (мапуче, аймара, рапануї) та іспанської колонізації.

Столиця Сантьяго відома своїми музеями, театрами, історичними площами й архітектурними пам'ятками, такими як Пласа-де-Армас, собор Сантьяго, Музей доколумбового мистецтва та Музей пам'яті і прав людини, що відображає складну історію країни [20].

Основою розвитку будь-якого виду туризму в Чилі є природні ресурси. Найвідомішими природними пам'ятками Чилі є національні парки, вулкани, заповідники, озера, унікальні екосистеми та океанське узбережжя.

Пустеля Атакама приваблює мандрівників своїми марсіанськими пейзажами, гейзерами та можливістю астрономічних спостережень. Водночас Патагонія з її льодовиками, гірськими масивами та озерами є магнітом для любителів пригодницького туризму, трекінгу та екотуризму [38].

Національний парк Торрес-дель-Пайне – один із символів природної краси Чилі, який щороку відвідують понад 140 тисяч туристів, з них значна частка – іноземці.

Відомими є також національні парки Вісенте Перес Росалес, Пуейуе, Лагуна-дель-Лаха, які разом з іншими природними територіями формують мережу, що охоплює понад 20% площі країни (табл. 2.1) [38, 36].

Таблиця 2.1 – Відвідуваність основних національних парків Чилі у 2022 році

Національний парк	Кількість відвідувачів (тис.)	Частка іноземних туристів (%)
Вісенте Перес Росалес	554,5	40
Малакауельйо	176,0	35
Торрес-дель-Пайне	140,5	65
Пуейуе	122,0	30
Лагуна-дель-Лаха	101,4	25

Джерело: складено автором на основі [38, 36]

Місто Вальпараїсо, включене до списку Світової спадщини ЮНЕСКО, славиться своєю унікальною архітектурою. Острів Пасхи (Рапа-Нуї) – ще один об'єкт ЮНЕСКО, відомий мегалітичними статуями моаї, які є символом загадкової культури острова та приваблюють туристів з усього світу (рис. 2.1) [38].

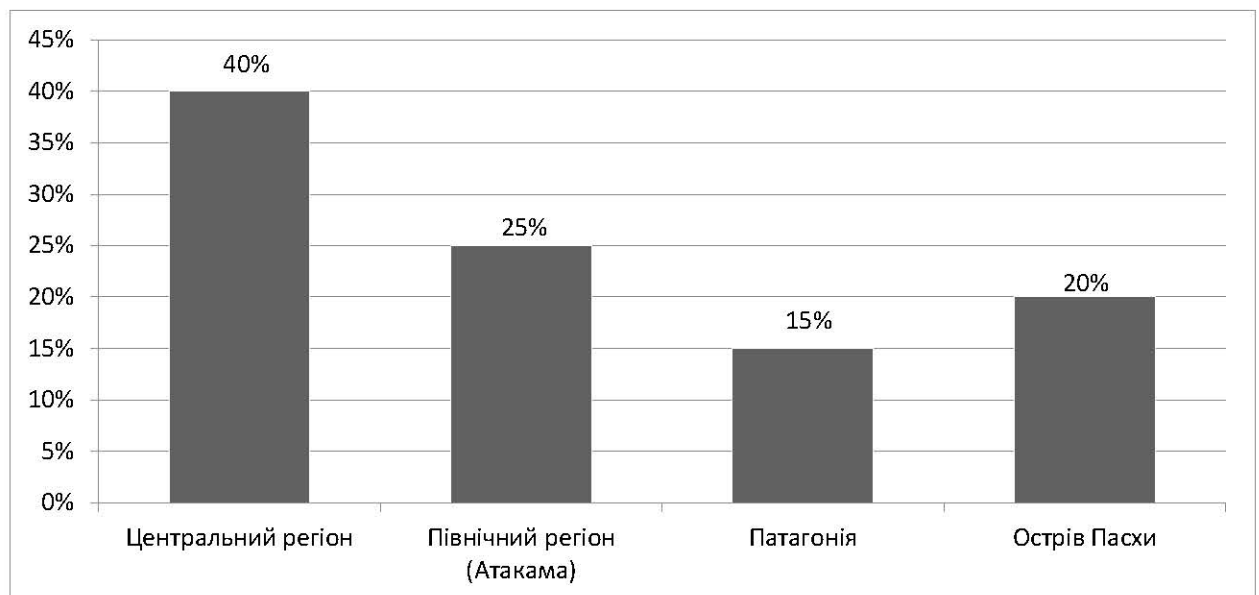

Рисунок 2.1 – Розподіл основних культурних об'єктів Чилі за регіонами (%)

Джерело: складено автором на основі [38]

Чилі активно розвиває спеціалізовані напрямки туризму, які ґрунтуються на унікальних природних і культурних ресурсах (табл.2.2). Винний туризм є одним із найдинамічніших секторів: у 2024 році понад 61% чилійських виноробень були відкриті для відвідувачів, а винні регіони Кольчагуа, Майпо, Ітата та інші пропонують дегустації, екскурсії та гастрономічні тури. Винний туризм стимулює розвиток інфраструктури – виноробні інвестують у готелі, ресторани та магазини для туристів [9].

Пригодницький туризм охоплює альпінізм, трекінг, рафтинг, катання на лижах у горах Анд, серфінг на узбережжі Тихого океану. Чилі є однією з лідерів у Латинській Америці за кількістю сертифікованих маршрутів для активного відпочинку [38].

Таблиця 2.2 – Внесок спеціалізованих видів туризму в економіку Чилі (2023 р.)

Вид туризму	Дохід (млн USD)	Частка у загальному туристичному доході (%)
Винний туризм	320	18
Астрономічний туризм (можливість побачити найгарніше зоряне небо)	45	2,5
Пригодницький туризм	210	12

Джерело: складено автором на основі [38]

Інфраструктура Чилі для обслуговування туристів є розвиненою та різноманітною. У країні функціонує понад 2,5 тисячі готелів, з яких майже половина належать до категорії 4 – 5 зірок. Туристів обслуговують понад 300 туроператорів, а транспортна система включає 12 міжнародних аеропортів і розгалужену мережу автобусних маршрутів. Значна увага приділяється розвитку інфраструктури у національних парках, оновленню доріг, будівництву нових туристичних об'єктів у рамках державної програми розвитку туризму [38].

У літню пору 2022 – 2023 років країну відвідали понад 1,2 млн іноземних туристів, що становить 75% від рівня 2019 року. Основними країнами походження туристів залишаються Аргентина, Болівія, США, Бразилія та Перу. Найбільше туристи їхали заради природного туризму (45 %) та культурного (30 %) (рис.2.2). Доходи від міжнародного туризму за сезон склали понад 682 млн доларів США [36].

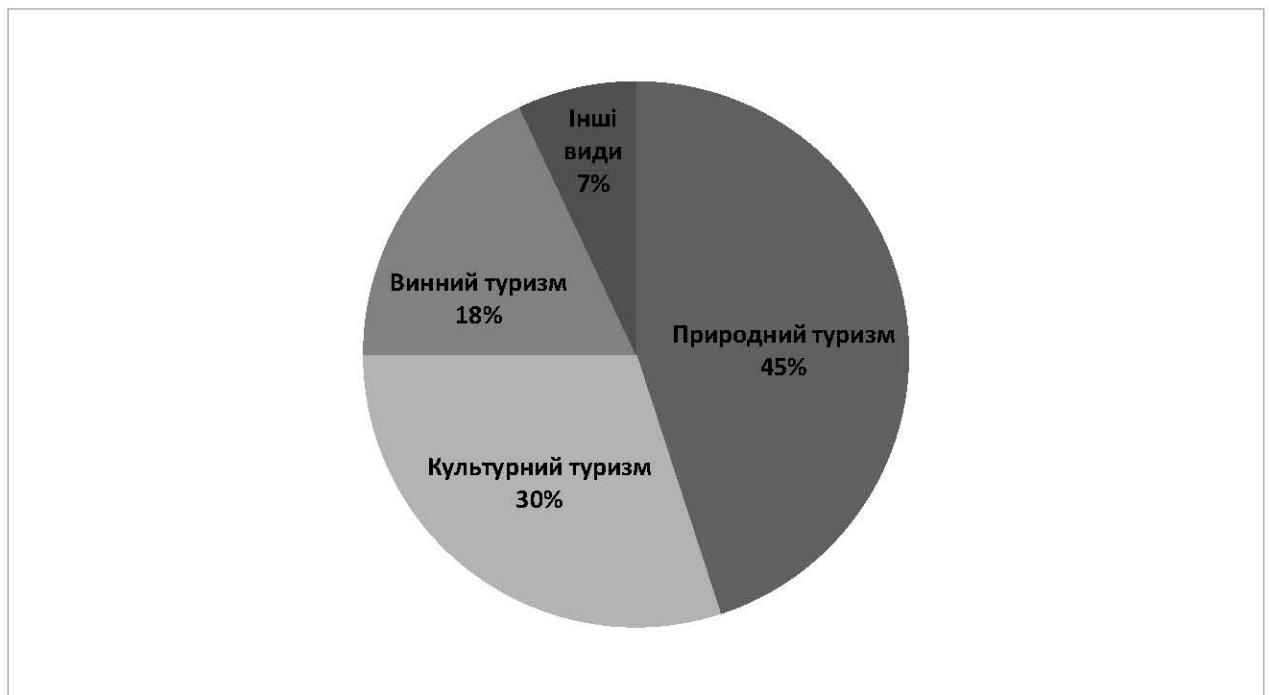

Рисунок 2.2 – Структура туристичних надходжень за категоріями (2023 р.)

Джерело: складено автором на основі [38]

Водночас Чилі стикається з низкою викликів: географічна віддаленість багатьох туристичних об'єктів, нерівномірний розвиток інфраструктури, екологічні ризики через зростання туристичного навантаження, а також необхідність збереження культурної спадщини та природних ландшафтів [38].

Серед ключових напрямків розвитку – підтримка сталого туризму, впровадження екостандартів, відновлення інфраструктури та розширення туристичних продуктів для різних категорій відвідувачів. Держава інвестує у розвиток національних парків, покращення транспортної доступності, а

також у програми підтримки місцевих громад і малого бізнесу, що працює у туристичній сфері [38].

Отже, Чилі славиться своїми розмаїтими культурними та природними ресурсами. Це місце вражає своєю неповторною природою та доброю інфраструктурою, що робить його однією з провідних туристичних напрямків у Південній Америці. Різноманітність кліматичних зон сприяє стимулюванню розвитку різних видів туризму. Незважаючи на існуючі проблеми, Чилі докладає всіх зусиль для модернізації своєї туристичної інфраструктури, відіграє важливу роль у сталому розвитку, сприяючи збільшенню міжнародної привабливості Чилі.

2.2 Види туризму в Чилі

Республіка Чилі, розміщена вздовж західного узбережжя Південної Америки, завдяки своїй унікальній географії, різноманіттю кліматичних зон і багатству природних ресурсів, надає широкий спектр видів туризму. Види туризму в Чилі включають природні, культурні та історичні особливості країни, що робить її привабливою для різних категорій туристів (табл.2.3, рис.2.3) [39].

Приблизно 20% території Чилі займають заповідники, національні парки та природоохоронні території. Відомі парки, такі як Торрес-дель-Пайне в Патагонії, приваблюють туристів, які цінують піші походи, спостереження за дикою природою, фотографування унікальних пейзажів та інше [40].

Пустеля Атакама. За рахунок чистого неба та відсутності світлового забруднення пустеля є центром астротуризму.

Патагонія – це регіон з мільйонами озер, гір та льодовиків. Це місце неодмінно привабить любителів екстремальних видів спорту. У Патагонії також можна побачити пінгвінів, фламінго та інших тварин.

Культурний туризм в Чилі. Цей тип туризму побудований на багатовіковій історії, спадщині індіанських народів, включаючи колоніальний час та культурні центри в Чилі.

Острів Пасхи – це археологічний комплекс, відомий своїми статуями Моаї, що визначаються, як об'єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Чилійські острови. Архіпелаг Хуан-Фернандес, острів Робінзона Крузо і острів Чилое з традиційною архітектурою та культурою.

Міста Сантьяго та Вальпараїсо – культурні центри з музеями, галереями, архітектурою і фестивалями, що приваблюють туристів, зацікавлених у мистецтві та історії. Чилі має розвинену інфраструктуру для зимових видів спорту, альпінізму, трекінгу і водних видів спорту [40].

Гірськолижний туризм: курорти Вальє-Невадо, Фареллонес, Портільйо є популярними серед фанатів лижного спорту та сноубордингу.

Трекінг і альпінізм: численні маршрути в Андах, включаючи підйоми на вершини висотою понад 6000 м.

Водні види спорту: серфінг на узбережжі Тихого океану, каякінг у фіордах Патагонії [39].

Чилі це один із провідних виноробних регіонів світу, що формує особливий вид туризму – винний туризм. Відомі виноробні райони: Долина Майпо, Долина Колчагуа, Долина Касабланка. Туристи мають змогу відвідати виноробні господарства, взяти участь у дегустаціях, дізнатись про процес виробництва вина. Винний туризм поєднується з гастрономічним туризмом, що підвищує привабливість регіону [9].

У сільських районах Чилі туристи можуть ознайомитись із традиційним способом життя, ремеслами, місцевою кухнею, культурою чилійців. Туристи мають можливість відвідати ферми, взяти участь у сільськогосподарських роботах, а також навчитись різним традиційним ремеслам. Екотуризм у сільських місцевостях сприяє розвитку сталого туризму.

Таблиця 2.3 – Основні види туризму в Чилі та їх особливості

Вид туризму	Основні регіони/об'єкти	Особливості	Цільова аудиторія
Природний туризм	Патагонія, Атакама, національні парки	Унікальні ландшафти, екотуризм	Любителі природи, екологи
Культурний туризм	Острів Пасхи, Сантьяго, Вальпараїсо	Історія, археологія, культура	Поціновувачі історії та мистецтва
Пригодницький туризм	Анди, гірськолижні курорти	Зимові види спорту, альпінізм	Активні туристи, спортсмени
Винний туризм	Долини Майпо, Колчагуа, Касабланка	Виноробство, дегустації	Гурмани, поціновувачі вина
Сільський туризм	Сільські райони, ферми	Традиції, ремесла, гастрономія	Екотуристи, сімейні туристи

Джерело: складено автором на основі [39]

Аналізуючи цю таблицю, можемо зрозуміти, що природний туризм найбільш розвинений у Патагонії та в пустелі Атакама, де створені численні національні парки та заповідники. Культурний туризм концентрується у великих містах та на островах із багатою історією. Винний туризм зосереджений у центральних долинах, де розташовані провідні виноробні господарства Чилі [3].

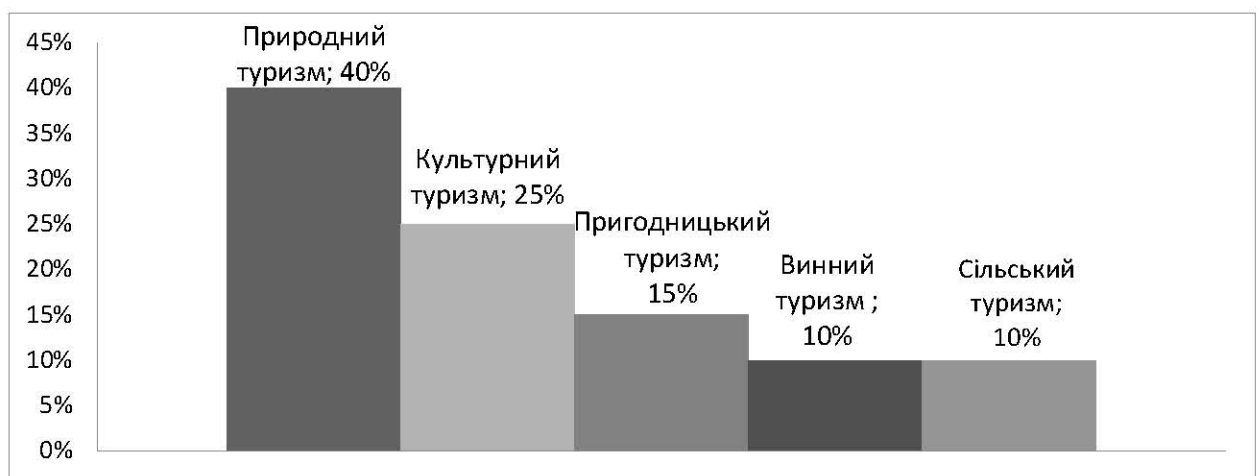

Рисунок 2.3 – Структура туристичних потоків за видами туризму

Джерело: складено автором на основі [3]

Аналізуючи цю діаграму та роблячи з неї висновки, можемо зрозуміти, що найбільшу частку туристичного ринку Чилі становить природний туризм – близько 40% загального туристичного потоку. Це пояснюється унікальною географією країни. Природні ландшафти Чилі приваблюють як індивідуальних мандрівників, так і організовані туристичні групи, що прагнуть познайомитися з унікальними екосистемами, здійснити трекінг, альпінізм чи спостереження за дикими тваринами [3].

Культурний туризм займає другу позицію (25%), що свідчить про значний інтерес до історичних, археологічних і мистецьких пам'яток країни. Особливу роль тут відіграють об'єкти Світової спадщини ЮНЕСКО, такі як Острів Пасхи, що є символом культурної спадщини країни та історичний центр Вальпараїсо, а також численні фестивалі й культурні події у столиці Сантьяго. Цей вид туризму, зосереджений на археологічних об'єктах, історичних містах і культурних заходах, що є важливою складовою туристичного продукту Чилі [41].

Пригодницький туризм налічує 15%, винний туризм налічує 10% , вони також мають стабільний попит. Винний туризм, один із найперспективніших напрямів. Він поєднує дегустації, екскурсії на виноробні господарства та гастрономічні події, що сприяє розвитку регіонів виноробства і залученню туристів. У порівнянні з винним туризмом Старого світу можна зрозуміти, що чилійські виноробні пропонують інноваційні підходи, поєднуючи давні традиції з сучасним дизайном і технологіями. Сільський туризм має 10%. Він поступово зростає завдяки популяризації сталого туризму, екологічних практик, збереження традиційного способу життя та турботи про навколишнє середовище. Сезонність туристичних потоків у Чилі характеризується чіткою динамікою: літні місяці (грудень-лютий) є піковими, що пов'язано з кліматичними умовами та періодами відпусток, тоді як зимовий сезон (червень-серпень) приваблює фанатів зимових спортивних видів. Весняні та осінні місяці демонструють помірний рівень відвідуваності, що відкриває можливості для розвитку міжсезонного туризму (табл.2.4), (рис.2.4) [41].

Таблиця 2.4 – Графік сезонності туристичного потоку в Чилі (2023–2024)

Місяць	Кількість туристів (тис.осіб)	Особливості сезону
Січень	220	Високий сезон, літні канікули.
Лютий	210	Високий сезон, фестивалі.
Березень	180	Зниження потоку, кінець літа.
Квітень	140	Початок осені, святкові дні.
Травень	110	Низький сезон, прохолодна погода.
Червень	90	Низький сезон, початок зими.
Липень	130	Зимовий сезон, гірськолижний пік.
Серпень	150	Зимовий сезон, активний відпочинок.
Вересень	160	Весняний сезон, святкування.
Жовтень	180	Весняний сезон, підвищення потоку.
Листопад	200	Весняний сезон, підготовка до літа.
Грудень	230	Високий сезон, святкові події.

Джерело: складено автором на основі [41]

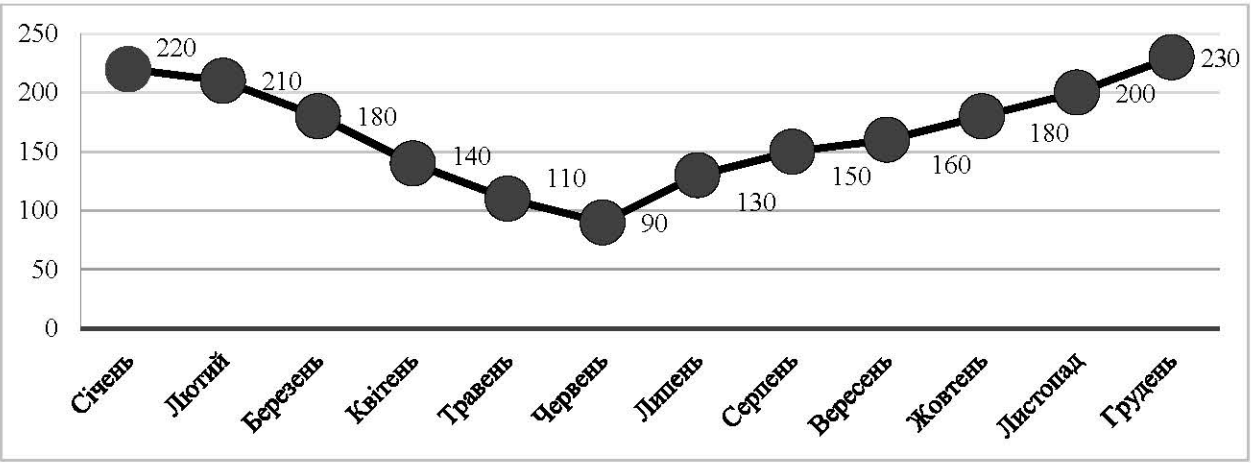

Рисунок 2.4 – Лінійний графік сезонності туристичного потоку в Чилі, тис.осіб

Джерело: складено автором на основі [3]

Лінійний графік сезонності показує, що найвищий рівень туристичної активності спостерігається протягом літніх місяців у Південній півкулі. Це пов'язано зі збільшенням попиту для пляжного відпочинку, екскурсій, відвідування національних парків та виноробень.

Отже, природний туризм займає перше місце на туристичному ринку Чилі. Культурний туризм посідає друге місце. Винний і сільський туризм формують зростаючі сегменти ринку. Пригодницький, гірськолижний та водний туризм створюють можливість для активного відпочинку протягом року. Сезонна динаміка сприяє збереженню конкурентоспроможності різних видів туризму протягом усього року.

2.3 Аналіз динаміки та структури туристських потоків до Чилі

У 2019 році у Чилі приїхало 8,8 млн іноземців, це стало абсолютним показником і на 54 відсотки більше, порівнюючи з 2010-м. Але у 2020 – 2021 кількість відвідувачів спала до 1,2 млн у зв'язку з карантинними обмеженнями. У 2023 – 2024 роках відбулось відновлення: за прогнозами, потік туристів мав досягнути 70 – 80 відсотків від періоду карантину.

Динаміка туристичних потоків – це основний показник розвитку міжнародного туризму, який характеризує зміни в обсягах та структурі відвідувань певних місць протягом певного часового періоду. Аналіз руху туристів дозволяє оцінити ефективність туристичної політики, виокремити попитові тенденції, визначити вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на розвиток туристичного ринку [38].

З 2021 року почалося поступове відновлення туристичних потоків, завдяки зняттям обмежень, вакцинацією населення та адаптацією туристичного бізнесу до нових умов. Відновлення відбувалось нерівномірно, а тобто за регіонами і сегментами ринку, із зростанням внутрішнього туризму та поступовим поверненням міжнародних подорожей (табл.2.5).

Для аналізу динаміки туристичних потоків використовують кількісні показники, такі як:

- кількість туристів, що прибули (міжнародних і внутрішніх) за певний період;
- темпи зростання або спаду в порівнянні з попередніми періодами;
- сезонні коливання та їх вплив на загальний потік;
- структура туристів за країнами походження, віком, метою поїздки.

В процесі аналізу використовуються такі аналітичні інструменти як часові ряди, індекси, коефіцієнти сезонності, а також моделі прогнозування. [3].

Таблиця 2.5 – Динаміка туристичних потоків до Чилі (2010–2024)

Рік	Кількість туристів (млн)	Зміна до попереднього року (%)
2010	3,2	+7,5
2015	5,7	+12,1
2019	8,8	+10,6
2020	1,2	-86,4
2023	6,1	+45,2
2024	7,5	+23,0

Джерело: складено автором на основі [3]

Демографічна структура населення є важливим чинником, що впливає на процвітання туризму в країні. За даними досліджень, у Чилі проживає значна частка молодого населення. Приблизно 25% це особи молодшого віку, тоді як літні люди (віком понад 65 років) складають близько 8% загальної чисельності населення. Така вікова структура сприяє формуванню активного внутрішнього туристичного ринку, оскільки молодь і люди середнього віку є

найбільш мобільними та зацікавленими у подорожах, а також це визначає попит на різноманітні види туризму – від активного і пригодницького до культурного і винного.

Структура туристичних потоків у Чилі розподіляється на декілька розподілів. Стосовно географічного розподілу, туристичні потоки в Чилі нерівномірні. Близько 65% туристів відвідують три регіони: Південну Патагонію, пустелю Атакама (астрономічний туризм) та центральні долини, а от решта регіонів (о. Пасхи, о. Чилое, Анди) залучає тільки 35% туристів (рис.2.5) [3].

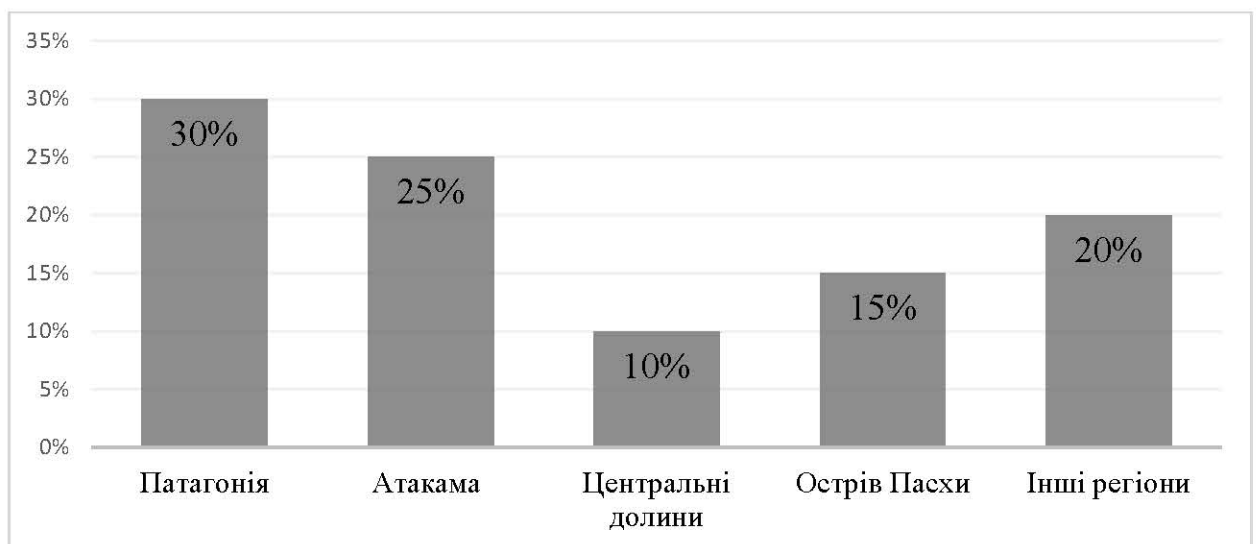

Рисунок 2.5 – Географічна структура туристичних потоків

Джерело: складено автором на основі [3]

Проаналізуємо демографічну структуру туристів. За віком переважають туристи 35 – 44 років (30%), далі 45 – 59 років (24%) та 30 – 34 роки (21%). За метою подорожі: 82% – відпочинок, 10% – відвідування родичів, 8% – бізнес або інше. Формат подорожі: 78,4% туристів подорожують парами або з друзями; 65% внутрішніх туристів обирають самостійні подорожі [3].

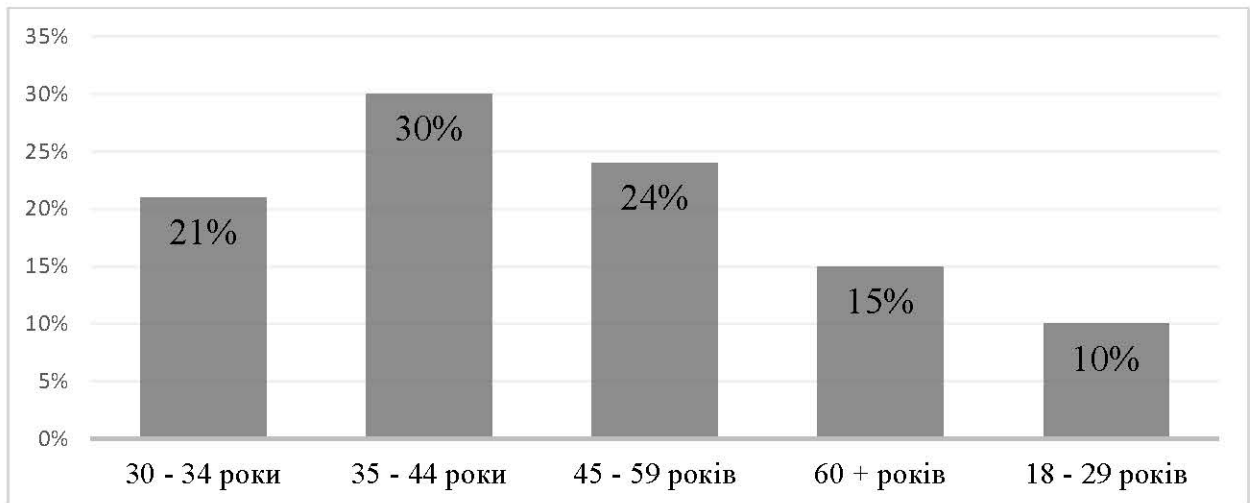

Рисунок 2.6 – Вікова структура туристів (2023 рік)

Джерело: складено автором на основі [3]

Аналітики наголошують, що 2025 рік буде роком нових подорожей у Чилі. Ростає попит на індивідуалізовані туристичні послуги, активний відпочинок на природі, культурні експерименти. Таким чином, туристичний сезон стає більш гнучким, адже збільшиться сфера пропозицій для міжсезоння, з'явиться гастрономічний, винний та інші види спеціалізованого туризму [41].

Водночас авіаційні перельоти стають більш доступними, що сприяє збільшенню міжнародного потоку туристів у високий сезон, але й підвищує конкуренцію серед туристичних регіонів. Курортна індустрія адаптується до нових вимог, пропонуючи преміальні послуги та індивідуальні програми, що розмиває класичні межі сезонності [45].

Таблиця 2.6 – Розподіл туристичних потоків за сезонами

Сезон	Частка туристів (%)
Літній (грудень – лютий)	45
Зимовий (червень – серпень)	25
Міжсезоння (березень – травень, вересень – листопад)	30

Джерело: складено автором на основі [41]

Вплив туризму на економіку Чилі є значущим і зростаючим фактором розвитку його економіки протягом другої половини 1990-х років. Туристичний бізнес перетворився на одне з основних джерел податкових надходжень, що забезпечили додаткові робочі місця, додаткові валютні надходження та інші стимули розвитку промисловості пасажирської перевезення, готельного бізнесу, харчових виробництв і роздрібної торгівлі. [33].

У 2019 році внесок туристичної галузі у ВВП становив 3,3%, а зайнятість у секторі – 4,4%. Пандемія призвела до зниження цих показників, але у 2024 році сталось відновлення з внеском близько 2,8% ВВП та 3,9% зайнятості [3].

Основними країнами походження іноземних туристів у Чилі є: Аргентина – найбільший ринок туристів у Чилі (40 %), Бразилія – друге місце за кількістю туристів (15 %), Болівія – третє місце (близько 9%), США 5%, Перу є лідером серед країн Латинської Америки [30].

Таблиця 2.7 – Кількість іноземних туристів у Чилі (2022 – 2025)

Рік	Кількість туристів (тис.)	Зміна, % до попереднього року
2022	500	+66,7%
2023	716	+43,2%
2024	1,050	+46,6%
2025	1,200	+14,3%

Джерело: складено автором за [27]

Отже, туристична галузь Чилі демонструє стійке зростання з незначним спадом під час пандемії, але, незважаючи на це, відновлення все таки відбулося. Регіональна концентрація зосереджена в Патагонії, Атакамі та центральних регіонах країни. Туризм забезпечує суттєвий внесок у ВВП

країни. У 2025 році очікується зростання туристичної галузі Чилі на світовому ринку.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

За результатами другого розділу отримано наступні висновки.

1. Досліджено, що Чилі славиться своїми різноманітними культурними та природними ресурсами. Це місце вражає своєю неповторною природою та доброю інфраструктурою, що робить його однією з провідних туристичних напрямків у Південній Америці. Різноманітність кліматичних зон сприяє стимулюванню розвитку різних видів туризму. Незважаючи на існуючі проблеми, Чилі докладає всіх зусиль для модернізації своєї туристичної інфраструктури, відіграє важливу роль у сталому розвитку, сприяючи збільшенню міжнародної привабливості Чилі.

2. Встановлено, що природний туризм займає перше місце на туристичному ринку Чилі. Культурний туризм посідає друге місце. Винний і сільський туризм формують зростаючі сегменти ринку. Пригодницький, гірськолижний та водний туризм створюють можливість для активного відпочинку протягом року. Сезонна динаміка сприяє збереженню конкурентоспроможності різних видів туризму протягом усього року.

3. Виявлено, що туристична галузь Чилі демонструє стійке зростання з незначним спадом під час пандемії, але, незважаючи на це, відновлення все таки відбулося. Регіональна концентрація зосереджена в Патагонії, Атакамі та центральних регіонах країни. Туризм забезпечує суттєвий внесок у ВВП країни. У 2025 році очікується зростання туристичної галузі Чилі на світовому ринку.

РОЗДІЛ 3

ІННОВАЦІЙНИЙ АВТОРСЬКИЙ ТУРИСТИЧНИЙ МАРШРУТ ДО ЧИЛІ ДЛЯ ВІДВІДУВАЧІВ З УКРАЇНИ

3.1 Чилі на туристичному ринку України

Міжнародний туризм це один із провідних секторів економіки світу, що активно розвивається. Чилі обережно посилює позиції на глобальному ринку туристичної галузі. Туристичний контакт Чилі та України, відкриває можливості для співробітництва між двома сторонами в галузі туризму.

За останні десять років Чилі демонструє стабільне зростання міжнародних туристичних потоків. Згідно з даними Trading Economics, середньомісячна кількість іноземних туристів, що прибувають до країни, з 2014 по 2024 рік становила близько 830 654 осіб, з піком у січні 2017 року - 1 429 187 осіб (табл. 3.1) [36].

Таблиця 3.1 – Динаміка прибуття іноземних туристів до Чилі (2014–2024)

Рік	Середня к-ть туристів (тис.ос.)	Максимальна к-ть туристів (тис.ос.)	Мінімальна к-ть туристів (тис.ос.)
2014 – 2024	830,7	1429,2 (2017)	60,9 (2020)

Джерело: складено автором за [36]

За даними Всесвітньої туристичної організації, Чилі посідає 55 місце у світі за кількістю міжнародних туристичних візитів. Порівняно з провідними туристичними країнами, такими як США, Франція та Іспанія, Чилі має дуже значний потенціал для туристичного зростання, особливо в секторах екотуризму, винного туризму та культурного туризму.

У 2025 році сфера туризму в Україні відновлюється після тривалих труднощів, пов'язаних із пандемією, економічною нестабільністю та

військовими конфліктами. Одночасно українці-туристи все більше виявляють інтерес до екзотичних напрямків, і серед них Чилі поступово стає дедалі популярнішим. Цю тенденцію можна пояснити як розширенням географії подорожей, так і збільшенням доходів населення. Це дає можливість українцям обирати більш віддалені та унікальні місця для відпочинку.

Водночас українські туристи починають цікавитись екзотичними напрямками, серед яких Чилі поступово набуває популярності. Ця тенденція зумовлена як розширенням географії подорожей, так і підвищенням рівня доходів населення, що дозволяє українцям обирати більш далекий та унікальний відпочинок [40].

Чилі вирізняється на фоні інших країн своєю багатогранністю. Особливий інтерес серед українців викликає винний туризм, який у Чилі є одним з провідних сегментів туристичної індустрії [18].

Незважаючи на географічну віддаленість, між Україною та Чилі існують перспективи розвитку туристичних зв'язків. За даними української статистики, кількість туристів, які подорожують до Південної Америки, зокрема до Чилі, зростає щороку. Це пов'язано з підвищенням рівня доходів населення, зростанням інтересу до екзотичних напрямків та розвитком туристичних послуг (табл. 3.2) [36].

Таблиця 3.2 – Динаміка туристичних потоків із України до Чилі (2018–2023)

Рік	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Кількість українських відвідувачів у Чилі (осіб)	1 200	1 450	400	600	1 100	1 600

Джерело: складено автором за [36]

У таблиці 3.2 можемо побачити, що через пандемію відбувся спад у сфері туризму, але в 2023 році знову почалось відновлення туристичних потоків.

Українські туристи, що обирають Чилі, переважно зацікавлені у: екологічному та природному туризмі, культурному та винному туризмі, а також у пригодницькому туризмі (табл.3.3) [20].

Таблиця 3.3 – Основні причини вибору Чилі українськими туристами (оцінка 2024–2025 рр.)

Причина вибору	Відсоток туристів (%)	Місце
Унікальна природа	45	Пустеля Атакама, Анди, Патагонія.
Винний туризм	25	Відомі виноробні регіони.
Культурні та історичні пам'ятки	15	Острів Пасхи, місцеві традиції.
Активний відпочинок	10	Трекинг, альпінізм, водні види спорту.
Інші	5	Гастрономія, wellness, астрономія.

Джерело: складено автором за [20]

Ці напрямки відповідають світовим тенденціям, згідно з якими туристи все більше орієнтуються на екологічність, автентичність та активний відпочинок) [20].

Наразі прямі рейси між Україною та Чилі відсутні, що обмежує потік туристів, однак розвиток стикувальних маршрутів через європейські та північноамериканські хаби створює перспективи для збільшення туристичних потоків [29].

Економічні ініціативи, спрямовані на підтримку малого та середнього бізнесу в туризмі, які планують реалізувати в Україні у 2025 році, стимулюватимуть поліпшення якості туристичних послуг та розвиток нових маршрутів [40].

Українські інвестори та туристичні компанії можуть використовувати цю можливість, створюючи спільні проекти, що орієнтовані на екологічний, культурний і пригодницький туризм.

Однією з важливих сфер є також розвиток винного туризму, що здатен значно залучати українських туристів (табл. 3.4) [40].

Таблиця 3.4 – Основні напрями співпраці України та Чилі у сфері туризму

№	Напрямок співпраці	Можливі заходи	Очікуваний ефект
1	Розвиток транспортного сполучення.	Відкриття нових авіарейсів, покращення стикувань.	Збільшення туристичних потоків.
2	Спільні маркетингові кампанії.	Просування туристичних продуктів.	Підвищення впізнаваності Чилі в Україні.
3	Екотуризм та сталий розвиток.	Обмін досвідом, спільні проекти.	Збереження природних ресурсів, екологічна відповідальність.
4	Винний туризм.	Організація фестивалів, дегустацій.	Залучення нових категорій туристів..
5	Освітні програми.	Обмін фахівцями, навчальні курси.	Підвищення кваліфікації туристичних кадрів.

Джерело: складено автором за [40]

Для активізації туристичних зв'язків між країнами доцільно:

- розвивати прямі авіарейси або зручні стикувальні маршрути;
- впроваджувати спеціалізовані туристичні продукти, орієнтовані на українських туристів (екскурсії, гастрономічні тури, пригодницькі програми);
- підвищувати рівень сервісу та інформаційної підтримки українською мовою;
- спрощувати візові процедури та удосконалювати механізми страхування [19].

Отже, Чилі володіє значними можливостями для розвитку туристичних зв'язків з Україною. Це підтверджується позитивними тенденціями в туристичних потоках і зростаючим інтересом українських мандрівників до цього регіону. Використання результатів вивчення міжнародного туризму допомагає розробити успішні стратегії просування Чилі на українському туристичному ринку. Це може призвести до зростання туристичних надходжень для обох країн та розвитку співпраці між двома сторонами.

3.2 Розробка туристичного продукту «Комплексний тур: унікальна подорож до Чилі. Від пустелі до винних скарбів» для туристів з України

Чилі – країна надзвичайного природного різноманіття, де можна побачити пустелю Атакама з її гейзерами Ель-Татіо, величні Анди, кришталево чисті озера, льодовики Патагонії, астрономічні спостереження в одному з найкращих у світі місць для зоряного неба, столицю Сантьяго з її культурними пам'ятками, виноробні регіони для дегустації чилійських вин, історичне портове місто Вальпараїсо, а також національний парк Торрес-дель-Пайне з льодовиками і фіордами. Комплексний тур «Від пустелі до винних скарбів» розроблений з урахуванням інтересів українських туристів, які прагнуть поєднати активний відпочинок, екотуризм, культурне занурення та гастрономічні враження в одній подорожі. Цей тур дозволяє за 10 днів пройти найяскравіші природні та культурні локації Чилі [36].

Тур «Від пустелі до винних скарбів» – це подорож тривалістю 14 днів, яка охоплює трансконтинентальний переїзд до Чилі та внутрішні переїзди по країні. Це також зацікавить любителів гастрономічного туризму і тих, хто бажає поглибити свої знання про культурну та історичну спадщину інших країн.

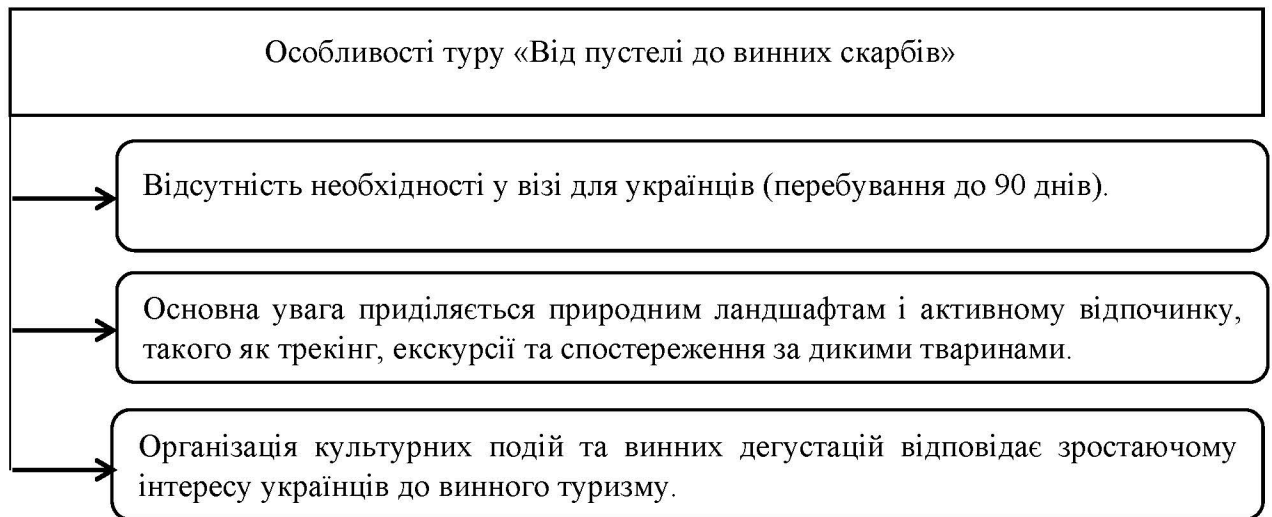

Рисунок 3.1 – Особливості туру «Від пустелі до винних скарбів»

Джерело: складено автором за [10,39]

Маршрут туру
Київ – Кишинів – Сантьяго – Аріка – Сан-Педро-де-Атакама – Сантьяго – Кишинів – Київ.
Тривалість туру та перелік послуг
14 днів з урахуванням перельотів. У вартість входить трансфер та екскурсії.
Транспорт
Автобус з Києва до Кишиніва; літак з Кишиніва до Сантьяго (2 пересадки); літак до Аріки; трансфери між містами/ готелями та відвідування екскурсій; трансфером від аеропортів займаються готелі.
Країна та мінімальна кількість учасників
Чилі. Мінімальна кількість учасників 10 осіб.
Розміщення в готелі та система харчування
«Pullman Santiago Vitacura» (м. Сантьяго); «Hotel Apacheta» (м. Аріка), «Don Raul» (м. Сан-Педро-де-Атакама). Система харчування: сніданок.

Рисунок 3.2 – Опис туристичного продукту «Комплексний тур: унікальна подорож до Чилі. Від пустелі до винних скарбів»

Джерело: складено автором

Таблиця 3.5 – Програма туру «Унікальна подорож до Чилі. Від пустелі до винних скарбів»

День	Дата	Місто	Дії туристів
1	09.06.2025	Київ	16:00 – зустріч у Києві на центральному автовокзалі; 17:05 – виїзд до Кишиніва.
2	10.06.2025	Кишинів	04:00 – прибуття до Кишиніва; 09:10 – виліт з аеропорту.
3	11.06.2025	Сантьяго	00:45 – прибуття до Сантьяго та заселення в готель.
4	12.06.2025	Сантьяго	Туристів запрошують на оглядову екскурсію, де вони матимуть можливість відвідати президентський палац Ла-Монеда, площу Зброї, Кафедральний собор та парк Санта-Лусія. Особливо варто відзначити поїздку на канатній дорозі до холму Сан-Кристобаль (дод.А).
5	13.06.2025	Аріка	Сніданок у готелі. Прогулянка по визначним місцям Сантьяго. Обід у місцевому кафе. 20:38 – виліт до Аріки. 23:19 – прибуття до Аріки, та заселення в готель.
6	14.06.2025	Аріка	Національний парк Лаука. 09:00 – сніданок у готелі. 10:00 – виїзд до національного парку Лаука. 21:00 – повернення до готелю.
7	15.06.2025	Аріка	Відвідування музею мумій Чінчорро, один із найстаріших у світі, собору Сан-Маркос, пагорбу Ель-Морро-де-Аріка, з якого відкривається панорамний вид на місто та океан, а також Музею військової історії (Дод.А).
8	16.06.2025	Сан-Педро-де-Атакама	08:00 – сніданок у готелі. 09:00 – подорож до Калами та переїзд у Сан-Педро-де-Атакама, маленьке містечко, яке слугує воротами до пустелі. 16:00 – заселення в готель. 17:00 – вечеря в закладі.
9	17.06.2025	Сан-Педро-де-Атакама	Унікальні природні дива. Відвідування Вальє-де-ла-Луна – геологічне диво, що нагадує поверхню місяця, з соляними формаціями і каньйонами. Долина смерті. Гейзери дель Татіо є найбільшим у світі полем гейзерів, що знаходиться близько 4 300 метрів над рівнем моря. (дод. А).
10	18.06.2025	Сантьяго	Виноробні регіони і культурні пам'ятки (дод. А). Повернення до Сантьяго з відвідуванням долини Майпо – серця чилійського виноробства. Туристи матимуть змогу: взяти участь у дегустаціях вин провідних виноробних господарств; ознайомитися з технологіями виробництва та історією виноробства; відвідати культурні пам'ятки регіону, включаючи старовинні церкви і музеї.
11	19.06.2025	Сантьяго	Заключний день у Сантьяго. Завершення подорожі в столиці, з часом для покупок, відвідин музеїв або можливістю на додаткові екскурсії.
12	20.06.2025	Сантьяго	Виліт з аеропорту. Повернення в Україну.

Джерело: складено автором за [7, 34]

Таблиця 3.6 – Кошторис транспортних витрат

Вид транспорту	Компанія	Ціна за квиток на 1 особу
Автобус Київ – Кишинів	Transmarine Transport Company LLC	1529 грн.
Автобус Київ – Кишинів	Transmarine Transport Company LLC	1359 грн.
Літак з Кишиніва до Сантьяго	Wizz Air Malta + LATAM Airlines (2 пересадки)	20659 грн.
Літак із Сантьяго до Кишиніва	LATAM Airlines + SkyUp Malta (2 пересадки)	51275 грн.
Літак до Аріки із Сантьяго	(LATAM Airlines)	2271 грн.
Літак до Сантьяго із Аріки	(LATAM Airlines)	2271 грн.
Трансфер для екскурсій та між містами	Get your guide	15000 грн.
Всього:		94 364 грн.

Джерело: складено автором за [7,8,35,34,26,]

Проживання у готелях середньої та вищої категорії, що відповідають міжнародним стандартам. Сніданок входить у вартість номеру. Бронюються двомісні номери з 1 двоспальним або 2 односпальними ліжками.

Для цього туру обрано такі готелі: готель «Pullman Santiago Vitacura» м. Сантьяго, він розташований поруч з галереями, ресторанами та барами. У готелі висококваліфікований персонал, прекрасний вид на гори, відкритий басейн, також поруч з готелем багато туристичних атракцій.

Туристи будуть проживати у ньому 4 ночі. Ціна за цю кількість ночей за двомісний номер становить 17 133 грн., а з однієї особи 8 567 грн.[2].

Готель «Hotel Apacheta» це екологічний готель в місті Аріка, поруч із пляжем Плайя–Феліз. У номерах готелю панорамний вид на море. У вартість номеру входить щоденний збалансований сніданок з місцевих продуктів. Також готель має номери для гостей у яких обмежені можливості. Кількість заброньованих ночей в цьому готелі – 2, загальна сума – 3 840 грн.[1].

А також готель «Don Raul» у Сан-Педро-де-Атакама, де туристи перебуватимуть також 2 ночі, ціна за двомісний номер 8 032 грн., а з однієї особи 4 016 грн.

Отже, загальна сума за проживання становить 16 423 грн., за особу.

Таблиця 3.7 – Туристичні місця відвідування

Місто	№	Місця відвідування	Ціна з 1 особи/ грн.
Сантьяго	1.	Палац Ла-Монеда	Безкоштовно.
	2.	Площа Зброї	Безкоштовно.
	3.	Кафедральний Собор	Безкоштовно.
	4.	Парк Санта-Лусія	Безкоштовно.
	5.	Підйом на канатній дорозі на холм Сан-Кристобаль	Ціна невідома.
	6.	Долина Майпо	5808 грн.
	7.	Mirador Interactive Museum	353 грн.
	8.	Museo Artequin	132 грн.
	9.	Sky Costanera	795 грн.
Аріка	10.	Національний парк Лаука	Безкоштовно.
	11.	Ель-Морро-де-Аріка	Безкоштовно.
	12.	Пустеля Атакама	Безкоштовно.
Сан-Педро-де-Атакама	13.	Долина смерті	Безкоштовно.
	14.	Гейзери дель Татіо	Безкоштовно.
	15.	Вальє-де-ла-Луна	Безкоштовно.
Всього:			7088 грн.

Джерело: складено автором за [36]

У вільний час туристи мають можливість пообідати чи повечеряти у місцевих ресторанах. Наприклад, у Сантьяго Dipsy's Backyard (американська кухня), Romaria (італійська кухня). А в Аріці «Restaurant Océano Azul» та «El Fascinado».

У вартість туру входить:

- перевезення в дві сторони;
- трансфер на території Чилі;
- проживання 8 ночей у готелях під час подорожі;
- сніданки в готелях;

- вхідні квитки на всі визначні місця;
- страхування;
- всі екскурсії проводяться з англomовними або українomовними гiдами, що гарантує комфорт і зрозумілість інформації.

У вартість туру не входить:

- обіди та вечері;
- трансфер до Києва в день від'їзду, та трансфер з Києва в день прибуття до України.

Таблиця 3.8 – Загальний кошторис туру

Найменування послуги	Ціна за особу
Транспорт	94 364 грн.
Проживання	16 423 грн.
Туристичні місця відвідування	7 088 грн.
Страхування туриста	800 грн.
Всього:	118 675 грн.
Оплата комісійних турагентам (7% від собівартості)	8 307, 25 грн.
Всього:	126 982, 25 грн.

Джерело: складено автором за [5,8,34,35,29]

Отже, комплексний тур «Унікальна подорож до Чилі. Від пустелі до винних скарбів» для туристів з України демонструє можливості створення якісного, конкурентоспроможного продукту. Тур охоплює природні, культурні та гастрономічні атракції Чилі.

Завдяки ретельно продуманому логістичному маршруту, високоякісному проживанню та різним екскурсіям, цей тур задовольняє потреби різних типів туристів. Відсутність візових бар'єрів для громадян України, значно спрощує організацію поїздки.

Реалізація такого комплексного туру сприяє розвитку двосторонніх туристичних зв'язків між Україною та Чилі, стимулює інвестиції у туристичну інфраструктуру, створює робочі місця та підвищує рівень обізнаності про культурну та природну спадщину обох країн. Для

українських туроператорів це відкриває нові ніші на ринку екзотичних подорожей, а для туристів – можливість отримати незабутній досвід.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

За результатами третього розділу отримано наступні висновки.

1. Досліджено, що Чилі володіє значними можливостями для розвитку туристичних зв'язків з Україною. Це підтверджується позитивними тенденціями в туристичних потоках і зростаючим інтересом українських мандрівників до цього регіону. Використання результатів вивчення міжнародного туризму допомагає розробити успішні стратегії просування Чилі на українському туристичному ринку. Це, у свою чергу, може призвести до зростання туристичних надходжень для обох країн та розвитку співпраці між двома сторонами.

2. Розроблено комплексний тур «Унікальна подорож до Чилі. Від пустелі до винних скарбів» для туристів з України, що демонструє можливості створення якісного, конкурентоспроможного продукту. Тур охоплює природні, культурні та гастрономічні атракції Чилі. Завдяки ретельно продуманому логістичному маршруту, високоякісному проживанню та різним екскурсіям, цей тур задовольняє потреби різних типів туристів. Відсутність візових бар'єрів для громадян України, значно спрощує організацію поїздки. Реалізація такого комплексного туру сприяє розвитку двосторонніх туристичних зв'язків між Україною та Чилі, стимулює інвестиції у туристичну інфраструктуру, створює робочі місця та підвищує рівень обізнаності про культурну та природну спадщину обох країн. Для українських туроператорів це відкриває нові ніші на ринку екзотичних подорожей, а для туристів – можливість отримати незабутній досвід.

ВИСНОВКИ

За результатами виконання кваліфікаційної роботи отримано наступні висновки.

1. Проведено огляд міжнародного туризму з урахуванням основних понять, структури, видів та методів дослідження. Встановлено, що міжнародний туризм у сучасних умовах це багатогранне явище. Він інтегрує економічні, соціальні, культурні, а також політичні процеси на глобальному рівні. Об'єкти, суб'єкти є структурою туризму. Також ця структура включає в себе організацію турів, екскурсійне та транспортне обслуговування, страхування туристів, тощо. Виявлено, що існують 3 види туризму.

2. Виявлено чинники впливу на міжнародний туризм. Розвиток міжнародного туризму визначається переліком зовнішніх та внутрішніх факторів: стабільністю в політиці держави, економічною ситуацією, рівнем доходів населення, рівнем безпеки, розвитком транспортної та туристичної інфраструктури, візовою політикою, культурними особливостями. Будь яка нештатна ситуація, наприклад, природні стихії, пандемії, війна, можуть знизити швидкість розвитку туристичної галузі.

3. Встановлено, що внесок науковців у вивчення міжнародного туризму полягає у формуванні комплексного бачення туристичної галузі з урахуванням її економічних, культурних та соціальних аспектів. Вчені наголошують на важливості державної підтримки та сучасних технологій, а також на ролі спеціалізованих галузей, таких як винний туризм у Чилі.

4. Досліджено туристичні ресурси Чилі. Чилі має різноманітну природну та культурну спадщину. Головна значимість пустелі Атакама це астротуризм. До речі, ця пустеля вважається найсухішою у світі. Також найпопулярнішими місцями є о. Пасхи, льодовики Патагонії, лижні курорти, національні парки, заповідники, вулкани, озера, океанічне узбережжя та унікальні екосистеми, музеї, різноманітні культурні заклади. Чилі це одна з країн-лідерів Південної Америки за розвитком гірськолижної

інфраструктури. Її долини виноробства входять до числа найвідоміших у світі.

5. Проаналізовано, що найбільшу частку туристичного ринку Чилі становить природний туризм – близько 40% від загального туристичного потоку. Культурний туризм займає друге місце. Пригодницький та винний туризм також переживають стабільність. Винний туризм – це перспективна галузь, яка поєднує дегустації вин, поїздки на виноробні та гастрономічні заходи, сприяючи розвитку виноробних регіонів та залучаючи спеціалізованих туристів. Доведено, що сільський туризм поступово розвивається, оскільки сприяє збереженню традиційного способу життя і природних ресурсів.

6. Проаналізовано динаміку та структуру туристських потоків до Чилі. Встановлено, що туризм у цій країні зростає з кожним роком. Туристи відвідують найчастіше регіони Патагонії та Атаками, а також центральні регіони. Туристична галузь забезпечує суттєвий внесок у ВВП країни. 2025 рік передбачає ще більше зростання туризму в Чилі на світовій арені.

7. Встановлено, що поява маршрутів до Чилі виявилася значним фактором на українському туристичному ринку. Йдеться про зростання туристичної обізнаності та розширення географії подорожей. Зростаючий попит на якість та досконалість туристичних продуктів. Це мотивує розвиток професійних компетенцій у сфері туризму, що підвищує конкурентоспроможність. Національні туроператори сприяють інтеграції у світовий туризм. З огляду зростання інтересу українських туристів до екзотичних напрямків, а також ефективного впровадження туристичних інновацій, є перспективи розвитку двосторонньої співпраці між Україною та Чилі.

8. Розроблено туристичний продукт: комплексний тур «Унікальна подорож до Чилі. Від пустелі до винних скарбів» за маршрутом Київ – Кишинів – Сантьяго – Аріка – Сан-Педро-де-Атакама – Сантьяго – Кишинів – Київ. Тривалість туру 14 днів включаючи міжконтинентальні перельоти.

Тур розрахований мінімум на 10 осіб. Вартість туру на одну особу становить 126 982, 25 грн. До вартості туру входять перевезення, трансфер на території Чилі, проживання, сніданки в готелях, вхідні квитки на всі визначні місця, страхування, супровід гідом.

Розроблений тур до Чилі є прикладом комплексного туристичного продукту, що поєднує рекреаційний, культурно-пізнавальний, екологічний, гастрономічний та пригодницький туризм. Такий підхід відповідає сучасному попиту на унікальні, автентичні враження, що виходять за межі стандартного відпочинку. Організація турів до Чилі, як доведено, відкриває можливості для особистісного зростання, міжкультурної співпраці та економічного зростання, сприяючи позитивному іміджу країни та зміцненню її позицій на світовому туристичному ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Hotel Apacheta. URL: <https://surl.li/dqixur>
2. Pullman Santiago Vitacura. URL: <https://surl.lu/ojqcrj>
3. Travel And Tour World. URL: <https://surl.li/zqozjk>
4. Білецька Н.В. Інвестиційний потенціал розвитку туристичної галузі України в умовах євроінтеграції: дис. ... канд. економ. наук: 08.00.03 / Одеський національний технологічний університет. Одеса, 2025. URL: <https://surl.li/izkigt>
5. Бондаренко Л.А. Міжнародний туризм: поняття, структура, види. *Ефективна економіка*. № 11. 2016. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5289>
6. Вальє-де-ла-Луна. URL: <https://www.getyourguide.com/uk-ua/val-ie-de-la-luna-l108702/litni-zakhodi-tc2020/>
7. Вартість перельоту Кишинів – Сантьяго. URL: <https://surl.lu/kozgdc>
8. Вартість перельоту Сантьяго – Аріка. URL: <https://surl.li/sfxqpf>
9. Винний бізнес у Чилі. URL: <https://surl.li/imzkcq>
10. Віза в Чилі для українців. URL: <https://www.how2go.info/chy-potribna-viza-v-chyli-dlya-ukrayincziv-vsi-novyny-pro-vyizd-v-chyli-postijno-onovlyuyetsya/>
11. Гейзери. URL: <https://surl.li/gtjbri>
12. Джинджоян В.В., Корнєєв М.В., Ходак О.В., Небаба Н.О. Економіка та менеджмент міжнародного туризму: навчальний посібник. Київ: Видавництво «Каравела», 2024. 376 с. URL: <https://surl.li/khjxil>
13. Долина Майпо. URL: <https://surl.li/carnpr>
14. Ель-Морро-де-Аріка. URL: <https://surl.li/yxabke>
15. Ємець М.С. Дослідження факторів впливу на розвиток міжнародного туризму в країнах ЦСЄ. *Економіка України*, 2016, № 2. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2016/No2/56.pdf>
16. Кафедральний Собор Сантьяго. URL: <https://surl.li/bhicco>

17. Кірдан О.П. Міжнародний туризм у сучасному науковому дискурсі. *Економіка та суспільство*. № 51. 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2490/2409>
18. Кушнір. В. Міжнародний туризм як чинник економічного розвитку країн і регіонів світу. *Економіка і суспільство*. № 19. 2020. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4198>.
19. Литвин О.О. Міжнародний туризм в сучасних умовах кризи і соціально-економічних потрясінь. *Економіка та суспільство*. Вип. 40. 2022. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1459>
20. Любіцева О.О. Методика дослідження ринку туристичних послуг: навч. посіб. Київ: Альтерпрес, 2023. 436 с. URL: https://tourlib.net/books_ukr/lubiceva_rtp23.htm
21. Міжнародний туризм та його види. Офіційний сайт faktyday. URL: <https://faktyday.com.ua/mizhnarodnyj-turyzm/>
22. Національний парк Лаука. URL: <https://surl.lu/korctq>
23. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації. URL: <https://www.unwto.org>
24. Палац Ла-Монеда. URL: <https://surli.cc/hdmcxd>
25. Парк Санта-Лусія. URL: <https://travelworld.org.ua/articles/kрасьvi-mistsya-v-santياهو/>
26. Перельоти з Кишиніва. URL: <https://surl.li/ukvzgc>
27. Показники туризму за регіонами. URL: <https://surl.li/ebtmqk>
28. Пустеля Атакама. URL: <https://sights.com.ua/attraction/pustelia-atakama-foto-pam-iatky-tsikavi-fakty/>
29. Розрахунок вартості страхування туристів. URL: <https://surl.li/vtlsaа>
30. Список країн за туристичним відвідуванням. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%B8%D0%BB%D1%96>
31. Столиця Чилі – Сантьяго URL: <https://uk.wikivoyage.org/wiki/%D0%A1%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%8C%D1%8F%D0%B3%D0%BE>

32. Темник І.О. Умови та чинники розвитку міжнародного туризму. *Ефективна економіка*. № 3. 2011. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=499>
33. Торгівельна політика Чилі. URL: <https://surl.li/jmofxv>
34. Трансфер з Києва до Кишиніва. URL: <https://is.gd/MeU6y0>
35. Трансфер у Чилі. URL: <https://surl.li/ebkxox>
36. Туризм у Чилі. URL: <https://surl.li/aehxkr>
37. Туристичний розвиток в Україні. URL: <https://surl.li/dwriug>
38. Туристичні ресурси Чилі. URL: <https://see-sights.com/chyli/>
39. Чилі. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Чилі>
40. Шуплат О.М. Формування поняття «туризм» у сучасній економічній науці. *Ефективна економіка*. № 12. 2015. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2015/57.pdf
41. ЮНВТО. URL: <https://www.unwto.org/news/unwto-launches-tourism-investment-guidelines-for-chile>
42. ЮНЕСКО в Чилі. Національний парк Рапа-Нуї. URL: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/9d/Osterinsel_Krater-Rano_Kao.jpg/1024px-Osterinsel_Krater-Rano_Kao.jpg

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Рисунок А.1 – Палац Ла-Монеда

Джерело: [24]

Рисунок А.2 – Кафедральный собор Сантьяго

Джерело: [16]

Рисунок А.3 – Парк Санта-Лусія

Джерело: [25]

Рисунок А.4 – Долина Майпо

Джерело: [13]

Рисунок А.5 – Національний парк Лаука

Джерело: [22]

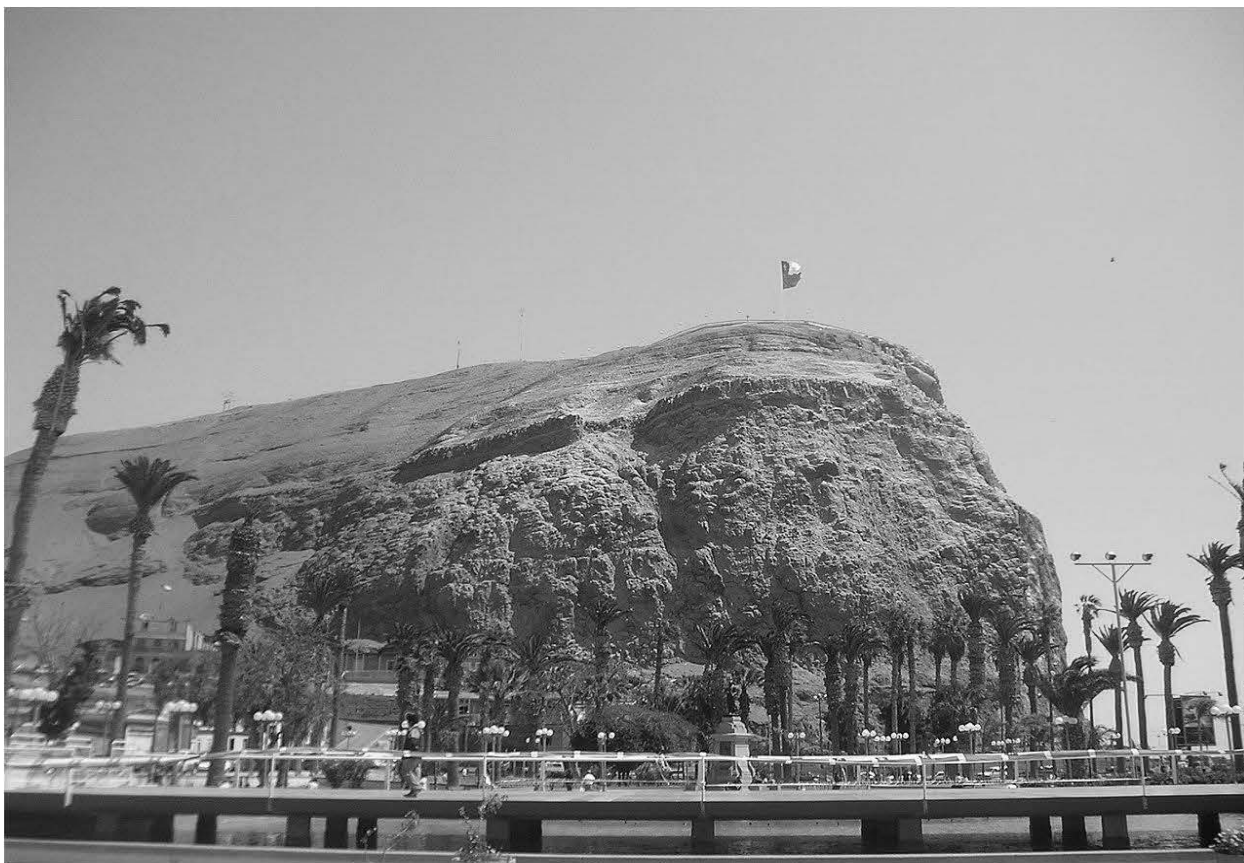

Рисунок А.6 – Ель-Морро-де-Аріка

Джерело: [14]

Рисунок А.7 – Пустеля Атакама

Джерело: [28]

Рисунок А.8 – Валье-де-ла-Луна

Джерело: [6]

Рисунок А.9 – Гейзери

Джерело: [11]

Рисунок А.10 – Столиця Чилі – Сантьяго

Джерело: [31]

Рисунок А.11 – ЮНЕСКО в Чилі. Національний парк Рапа-Нуї

Джерело: [42]